

Tom Lanoye

Margaret Thatcher wil haar geld terug

BRANDHAARDEN - UTOPIE EUROPA?

Onder de titel 'Brandhaarden' lanceert NTGent een aantal smeulende politieke kwesties in de theaterzaal. Theatermakers, schrijvers en dramaturgen nemen de pen ter hand voor een herschrijving van de geschiedenis. Aan het woord: Margaret Thatcher in een toespraak voor de Europese Commissie.

(onverwachts op)

Gentlemen? De naam is Thatcher. Margaret Thatcher.

(de andere politici staan op en snellen op haar toe)

Nee nee, blijft u rustig zitten. *No, really!*...

(ze drukken haar hand of geven een handkus; zij neemt ongevraagd plaats aan het hoofd van de tafel)

Gentlemen, u bent té goed. Ik had me niet verwacht aan zoveel attenties. Ik had mij verwacht aan argwaan en vooroordelen. Die zouden niet eens misplaatst zijn. Wij gedragen ons niet altijd als het gemakkelijkste lid van jullie unie. **En nu kom ik ook nog eens ons geld terugvragen.** (rumoer) **Ja, het spijt me! We kunnen echt niet meer betalen, het spijt me zeer, echt waar, sorry, we moeten ons geld terugvragen! Laat mij u uitleggen waarom! Please!** (rumoer verstomt) **Er zijn tal van redenen.** Historische en politiek-strategische redenen –en ongetwijfeld ook sentimentele redenen die jullie niet altijd begrijpen. Een oude traditie kan dierbaarder zijn dan een verre vriend. **Sorry!** Zo steken wij Britten **nu eenmaal** ineen. Ikzelf dus ook. Ik ken mijn volk en land. Als geen ander. Ik ben mijn land. Ik ben het Britse volk. De Britse Staat? Die ben ik niet. Als het van mij afhing, bestond er **niet eens** een Staat. Zelfs geen Britse Staat. Correctie. Uitgerekend de Britse Staat zou ik het eerst en het meest willen afbreken. Tot op het fundament. Al mijn kiescampagnes draaiden om die belofte. Het afbreken van de Staat, ten voordele van het volk en van het land. Mijn verkiezingsuitslagen gaven mij overschot van gelijk. U mag dus niet van mij verwachten, mijne heren, dat ik –gemandateerd om zelfs onze Britse Staat af te bouwen– zonder boe of ba ga meewerken met het uitbouwen van uw Europese superstaat. Een staat, nota bene, waarvan de hoofdstad

in België ligt en de ruggengraat mijlenver van mijn hoofdstad. Wat vinden overigens uw eigen kiezers daarvan? Hebt u daar eigenlijk wel zicht op, mijne heren? Pas op, ik wil niet beweren dat u, François, of u, Helmut, géén verpersoonlijkingen zouden zijn van úw volk, en úw land. Maar ik kan het ook niet controleren, begrijpt u? Want ik ken ze niet, uw volk, uw land. Hoe zou ik ze moeten kennen? U zou de eerste zijn om mij te wijzen op mijn misvattingen en u zou daar groot gelijk in hebben. Eigenlijk kennen zelfs wij mekaar amper, ja: jullie en ik. Wat brengt ons hier eigenlijk samen? Ik begrijp het niet altijd. Ik ben daar eerlijk in. Ik wel. Ik wantrouw fantasieën die zingen van mystieke continentale samenhang en grensoverschrijdende broederschap. Zingen is mijn regel niet, en al zeker niet van broederschap. Ik reken en ik onderhandel. En ik erken daarbij alleen het land dat mij gekozen heeft. Welk land kán men kennen, écht kennen, tenzij zijn eigen vaderland? En dat land is, tot nader order, niet Europa. En het zal nog lang duren eer Europa een vaderland wordt, van wie dan ook. Laten we eerlijk zijn... Uw Europa heeft geen eigen vorstenhuis, zelfs geen president, en niet eens een eigen delegatie op de Olympische Spelen. Zelfs Luxemburg en Monaco doen dienaangaande beter. Niemand kent de woorden van het Europese volkslied –de oorspronkelijke zijn dan ook in het Duits gesteld. Wiens idee was dat ook weer? En is dáár ooit over gestemd, door wie verondersteld wordt dat lied te moeten zingen? Geef toe... Wat smeedt die roemruchte Europeanen van jullie samen? Waarvoor lopen ze *en bloc* écht warm –tenzij voor Britse popmuziek en Amerikaanse films? En oh ja, toegegeven: voor het Eurosongfestival– waar de voertaal van de meeste liedjes afgrijselijk namaak-Engels is... Ik zou het niet erg vinden als dáár eens een wet tegen komt. Desnoods een Europese wet. **Maar tja! Wié maakt die wetten? In godsnaam...** (lacht) De 'Europese Commissie'

wordt –*sorry* dat ik het zeg, hoor– samengesteld zoals een raad van stamhoofden in Centraal-Afrika. Klied per klied, achter de schermen, en zonder dat iemand van buitenaf er zicht op heeft. Zelfs de Europese verkiezingen vinden in ieder land plaats op een andere dag, met andere lijsten, andere partijen en andere programmapunten. Noem je dat samenhang? Is dat harmonie? Mijn God! De meeste Europeanen weten niet eens wanneer er in een ander land Europese, of überhaupt verkiezingen zijn. Is dat een toonbeeld van wat onze grootste bijdrage aan de mensheid heet te zijn –de democratie? De Grieken vonden haar uit, akkoord. Maar wij Britten hebben haar geperfectioneerd. Zo zie je maar. Als iets goed is, dan zijn we niet te beroerd om het over te nemen en er nog iets beters van te maken. Desnoods tot nut van heel de wereld. Uw parlementen? Uw grondwet? Het gewee-klaag van uw oppositie? Ze zijn terug te brengen tot een imitatie van wat wij, sinds de Magna Charta, tot ontwikkeling hebben gebracht. Pas op, we vinden het niet erg, dat jullie dat hebben geïmiteerd. We beschouwen dat als de erbetuiging die het, grotendeels onbedoeld, ook is. Maar het punt is... Hebben wij ú daarvoor ooit een rekening gepresenteerd? Nee. Jullie hebben ingezien dat wij verstandig bezig waren, en jullie waren zo verstandig om onze innovaties en onze manier van leven over te nemen. Blijft alleen de vraag, waarom jullie niet ineens álles hebben overgenomen. Dat had de zaken aanzienlijk vergemakkelijkt. We zouden hier om te beginnen niet hebben moeten zitten om onze verschillen proberen te ontkennen. En de hoofdstad van Europa zou niet in België hebben gelegen, maar daar waar ze hoort te liggen. Aan de oevers van de Thames. We zouden daar nog in het lang en het breed over kunnen discussiëren, mijne heren, zonder dat we –naar aloude traditie– een consensus bereiken, vrees ik. Misschien is dát wel de echte kern van uw Europese Gedachte. Haar enige kern. Haar structurele gebrek aan consensus. Dat is het handige van